

TEKSTI JA KUVAT: PAULA VÄINÄMÖ

Ratsain Pariisi–Dakar-rallin maisemissa

Senegal tarjoaa upeat

Kuormahevonen on varsin yleinen näky Senegalin maanteillä. Etenkin ruuhkaisessa Dakarissa se on oiva kulkuneuvo lyhyillä matkoilla, koska pääteitä lukuun ottamatta kadut ovat päällystämättömiä, upottavia hiekkateitä, eikä useimmilla ihmisillä ole varaa autoon.

Suur-Dakarín alueelta löytyy yllättävän paljon ratsastustoimintaa. Enimmäkseen ulkomaalaisomistuksessa olevat kahdeksan ratsastusklubia tarjoavat tavallisten tuntien lisäksi maastoratsastusta kestoltaan tunnista jopa kokonaiseen viikkoon. Valitsin Chevaux du Lacin, koska halusin tutustua samalla punaisen järven, Lac Rosen maisemiin. Lac Rose on Kuolleen meren tavoin voimakkaan suolapitoinen ja sijaitsee merenpinnan alapuolella, joten siitä poistuu vettä vain haihtumalla. Järvi on saanut maailmanlaajuista huomiota vuotuisen Pariisi-Dakar-rallin maalipaikkana.

”Kun saavut Lac Roselle, tule meren puolelle ranta ja kysy Vincentiä”, kuului ohje puhelimesta varatessani ratsastusretkeä edellisenä iltana. Taksilla olisin tietenkin päässyt nopeammin perille, mutta koska Dakarissa on varsin toimiva julkinen liikenne, päätin lähteä aamulla varhain ja seikkailla perille ndiaga ndiayeilla (minibusseilla) ja bussiasemien välisillä linjatakseilla. Dakarhan on kuuluisa toivotomista liikenneuhkistaan, joten joka paikkaan meneminen vaatii loputtomasti kärsivällisyyttä ja aikaa, mitä kulkuneuvoa sitten käyttääkin. Aikaa kuluu myös siihen, että ndiaga ndiayet ja linjaksit lähtevät liikenteeseen vasta kun ne ovat täynnä jok’ikistä istuinpaikkaa myöten ja loput matkustajista roikkuvat peräovesta takapuskurin päällä keino-tellen. Odotellessa on itse asiassa aika mukavaa tutustua muihin matkustajiin ja kysellä samalla, mihin suuntaan pitää lähteä seuraavalta bussiasemalta.

Saavuttuani Lac Roselle piti vielä tingata vene-kyödin hinta kolmasosaan ennen kuin pääsin suolan kuorruttamalla piroguella järven yli. Tinkiminen

Ripeää laukkaa meren rannassa ei voita mikään!

RATSASTUSMAASTOT

*Kuormahevonen Djiferissa,
Sine Saloum-joen suistossa.*

*Moussa Outlana
ja Paula Väinämö
merenrantakylässä
Lac Roselta
pohjoiseen.*

Meren rannalle saapuminen oli elämys

kuuluu kulttuuriin, vaikka se usein viekin eurooppalaisesta näkökulmasta katsoen tuskallisesti aikaa. Afrikkalainen sananlasku sanookin, että hitaasti etenemällä saavutetaan paras mahdollinen lopputulos. Olin lopulta tasan kymmeneltä perillä tallilla, mikä olikin sovittu aika. Eihän minulla mennyt kuin kolme tuntia ja viisi kulkuneuvoa matkaan majapaikastani Santhiabasta, Grand Yoffista Lac Roselle, joka on noin 40 kilometrin päässä.

Chevaux du Lac

Chevaux du Lac on ranskalaisten pitämä 13 hevosen talli aivan Lac Rosen rannalla. Afrikkalaiseen tapaan minut otettiin ystävällisesti vastaan kättä paiskaten leveän hymyn kera. Kerroessani ratsastuskokemuksistani ja edellisistä Afrikan ratsastusreissuistani huomasimme mukaani lähtevän tallimestari Moussa Outlan kanssa, että hän oli saanut hevoskoulutuksensa samalla Modibo Traorén tallilla, Oasis du Chevalilla, Ouagadougoussa, Burkina Fasossa, missä olin muutama vuosi aikaisemmin käynyt ratsastamassa. Moussa kertoi olevansa burkinalainen, mutta muuttaneensa Senegaliin paremman palkan perässä. Hän kertoi palkakseen 40 000 CFA:a eli noin 60 euroa, joka oli puolet parempi kuin hänen Burkina Fasossa saamansa. Hänen haaveensa on tarpeeksi rahaa säästettyään päästä töihin Belgiaan erälle kilpatalille, missä hänen ystäviään on töissä.

Moussa kertoi Chevaux du Lacin eli "Järven hevosten" ratsujen olevan selle francaise, arabien, täysveristen ja afrikkalaisten rotujen risteytyksiä. Tallialue on siisti ja hyvin hoidettu. Varsinaisia tarhoja ei ole, mutta hevoset viettävät päivät köyteen kytkettyinä tallia ympäröivällä nurmikolla. Varsat saavat kulkea vapaana tallialueella. Varusteet ovat hyväkuntoisia ja hyvässä järjestyksessä satulahuoneessa. Kypäränkin saa lainaan, vaikka Moussa naureskeli, että ne ovat vähän pölyn peitossa, koska ratsastajat joko eivät käytä niitä lainkaan tai tuovat omat mukanaan.

Vauhtia ja pahojen henkien karkottamista

Muita turisteja ei näkynyt, joten sain aivan yksityisen ratsastusretken. Sain ratsuksi pienehkön, mutta pirteän MC-tamman. Tallipojat antoivat apuvälineeksi raipan, mutten missään vaiheessa edes harkinnut sen käyttöä, sen verran reippaasti MC eteni. Heitin vielä selkään repun sisällään kamera ja vesipullo. Matka alkoi ripeästi ravaten, ensin järven rantaan pitkin ja siitä merelle päin hiekkadynejä pitkin ylös alas kiemurrellen. Väliillä pyhähdyimme kyliin tervehtimään paikallisia.

Kylien pienimmillä lapsilla on sitkeä uskomus, että toubabia (valkoista ihmistä) koskettamalla saa selville, onko hänessä pahoja henkiä. Joidenkin uskomusten mukaan käteleminen voi lisäksi karkottaa mahdolliset pahat henget

pois. Joten lapsiparvia, jotka huusivat "toubab, toubab" juostessaan luokseni, ja pikkukäsiä käteltäväksi riitti. Muut ihmettelivät niinkin kaukaa pohjoisesta kuin "Firlandesta" saapunutta turistia. Afrikassa Firlande tuntuu olevan Suomen laajalle levinnyt nimitys. Mistä lie väärinkäsityksestä tai sekaannuksesta Irlannin kanssa mahtaa sekin olla saanut alkunsa.

Meren rannalle saapuminen oli elämys. Meri tyrskysi korviahuumaavasti. Isot, valkoharjaiset aallot löivät taukoamatta rantaan. Täysin tyhjää hiekkarantaa jatkui kumpaankin suuntaa loputtomasti. Hevosetkin olivat tohkeissaan kun pääsivät kirmaamaan kilpaa vedenrajassa sydämensä kyllyydestä. Väliillä kävelimme syvemmässä vedessä, jolloin aallot saivat viilentää sekä hevosta että ratsastajaa. Tätä autuutta tuntui jatkuvan pienen ikuisuuden.

Lopulta käännyimme rannalta sisämaahan ja puikkelehdimme taas läpi dyynien, kylien ja kyläläisten viljelyksien takaisin Lac Roselle päin. Paluumatkalla kiersimme vielä järven ja seurasimme järveläisten toista elinkeinoa turismin lisäksi: suolan keruuta. Turisteja, hekin enimmäkseen ranskalaisia, näkyi joulukuun alussa varsin vähän ja kaikki olivat sullottuina ilmastoituihin turistikiertuebusseihin. Mukavuudenhaluiselle se on ehdottomasti paras tapa saapua Lac Roselle. Tunsin itseni varsin etuoikeutetuksi istuskellessani satulassa ja rupatellessani paikallisten kanssa niitä näitä. Tein myös mielenkiintoisen havainnon. Jos kulkee jalan, kaikki kynnelle

1. Ratsastuksen jälkeen hevoset pääsivät piehtaroimaan tallin pihalle.

2. Vaunuhevonen lepotauolla Sainr-Louisissa.

3. Lac Rosen maisemissa. Suolankeruu on järveläisten yksi elinkeinoista turismin lisäksi.

4. Suolan keruu on rankkaa työtä paahattavassa auringon paisteessa.

5. Chevaux du Lacin tallipihaa.

kykenevät ryntäävät myymään jotain turistikräää, hedelmiä tai muita palveluja, tai kerjäämään rahaa, lahjaa tai makeisia, mutta ratsain saa olla rauhassa kaupustelulta ja kerjäämiseltä.

Touba-kahvi pitää ratsastajan satulassa

Pysähdyimme juomaan touba-kahvia kylään, joka on aivan Pariisi-Dakar-rallin maalipaikan tuntumassa järven rannalla. Tämä erittäin vahva neilikalla ja sokerilla maustettu kahvi on mitä mainiota piristysjuomaa kuumalla säällä. Hevoset nauttivat välipalaksi puiden lehtiä kahvikojun edestä. Lopuksi kävimme vielä kallaamassa meressä vilvoitellen hevosten jalkoja ja vähän omiakin lihaksiamme.

Palattuamme tallille huomasi olevani yllättävän pirteä huolimatta kolmen tunnin ratsastuksesta porottavassa auringonpaisteessa. Olikohan se touba-kahvin ansiota? Riisuttuamme varusteet hevoset saivat piehtaroida nautinnollisesti tallin hiekkapihalla. Ne osasivat piehtaroida pyynnöstä. Sitten tallipojat juottivat hevoset, pesivät niiltä huolellisesti reissun hiet ja hiekat pois ja veivät ne varjoon lepäilemään. Ainakin näistä hevosista pidettiin hyvää huolta – niin en voi valitettavasti sanoa kaikista Afrikassa vastaan tulleista hevosista ja muista eläimistä.

Maksoin 20 000 CFA:a eli noin 30 euroa maastoratsastuksestani ja olin täysin tyytyväinen saamaani palveluun. Istuskelin vielä hetken rupattelemassa Moussan kanssa tallin vieressä sijaitsevassa katosbaarissa ja nautiskelemissa Lac Rosen hiljaisuudesta. Ja sitten minua odottikin kolmen tunnin seikkailu erilaisilla kulkuneuvoilla takaisin Santhiabaan. ♦

